

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

14 Quibus danda sit eleemosyna

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

consentire aliquibus elemofynis religioso statui convenientibus, ex eis, quæ eis ad viaticum, vel congruam sustentationem extra monasterium existentibus conceduntur, quia datur illis libera tunc illorum bonorum administratio, sic ex omnium sententia Suar. *disp. 7. sect. 2. n. 3.* Valquez de elemof. c. 4. n. 3. Raro tamen presumitur consentire, ut existentes in monasterio elemofynam faciant ex iis, quæ sibi ad victum apponuntur, quia obstat hæc dispositio rectæ domus gubernationi: sic Lorea 2. 2. *disp. 3. sect. 36. n. 6.* Torres *disp. 84. dub. 2.* Coninch *disp. 27. dub. 5. n. 47.* Lessius *lib. 2. c. 18. dub. 11. n. 85.*

10 Restat dicendum de vxore, de qua duo sunt certa. Primum certum est vxorem habentem aliqua bona, quorum dominium, & administratio ipsi competit, posse de illis disponere, prout voluerit. Hæc bona sunt, si quæ ad matrimonium tulit præter dotem, quæque vocantur bona paraphernalia. Item si quæ labore suo, & industria lucrata est, ad quem laborem ipsa non tenebatur, cum (ve suppono) sufficientem dotem attulerit pro oneribus matrimonij. Tertio, si ex assignatis à marito in sustentationem aliquid liberabit, quia videtur illud suo labore esse acquisitum, vel ex consensu tacito viri dispositum, sic ex D. Thoma, Paludani. Nauarr. & aliis docet Nauarr. *opusc. de elemof. c. 4. n. 4. c. 6.* Coninch. *disp. 27. dub. 5. n. 91.* Lessius *lib. 2. c. 12. dub. 14. n. 84.* Bonacina *disp. 2. de restit. quaest. 10. punct. 2. à n. 5. c. 9. versicul. quarto.* Aduerto tamen hoc verum esse spectato iure communi. Nam in Hispania aliter est dicendum, cum non solum dotis, sed etiam paraphernalium bonorum administratio ad maritum pertinet, & omnia lucra constante matrimonio communia sunt utrique coniugi, sic Valq. *suprà.* Probabile tamen est hanc dispositionem regiam solum habere locum in vxore nuptiis iam celebratis, vel in sponsis matrimonio consummato, secus in sponsis etiam de presenti nondum cognitis, nec traductis ad domum Couarr. 2. p. *de reser. c. 7. §. 1. n. 4.* Valent. 2. 2. *disp. 3. q. 9. p. 6. fine.*

11 Secundò certum est apud omnes vxorem non posse de dote, nec de bonis communibus elemofynam facere absque viri consensu, quia est hæc illius dominium, non tamen habet administrationem.

12 Hoc tamen limitandum est. Primum, ut non procedat de elemofynis paruis, quas alia femine suæ qualitates facere solent: nam has posse vxorem facere ferè omnes admittunt, quia in iis consentire debet vir ob consuetudinem receptam, & quia hæc elemofynæ largitio pertinet ad congruam, & decoram mulieris sustentationem, quam præstare vir tenetur, neque consentens est per absolutam prohibitionem has prohibere, sed solum magnam, & excessiuam, sic ex Nauarr. August. & Syluest. docet Suar. *disp. 7. sect. 2. n. 5.* Valquez de elemof. c. 4. n. 4. Coninch. *disp. 27. dub. 5. n. 52.* Lessius *lib. 2. c. 42. dub. 14. n. 85.* Bonacina *disp. 2. q. 10. de restit. part. 2. n. 6.*

13 Secundò limitant aliqui, ne procedat, cum maritus est diu absens, vel amens, quia tunc competit vxori bonorum administratio, ac proinde elemofynarum largitio, sic Nauarr. *summ. c. 17. n. 14.* Valquez n. 6. Coninch. *suprà n. 54.* Sed subdit Nauarr. non debere excedere quantitatem, quæ à marito sui compore, vel præsentate daretur. At Lessius *lib. 2. c. 12. dub. 14. n. 86.* cum Palud. Syluest. & Angel. & Coninch. *suprà Bonacina n. 9. vers. quinto,* doctrinam firmant sine hac limitatione, sed absolute dicunt eas elemofynas facere posse, quæ sibi regulant prudentia visa fuerint conuenite. At mihi dicendum videtur cum Valquez doctrinam Nauarr. veram esse in casu absentia mariti, doctrinam Lessij, Paludani, & aliorum in casu amensia: quia in casu absentia mariti, est à marito vxori concessa administratio, & nomine mariti administrat, ipse enim est, qui administrationem retinet, licet illam ob absentiam exercere non possit: non igitur vxor alio modo administrare potest, quam sibi à marito fuerit præscriptum, vel quem intelligit marito placitum esse. At in casu amensia, cum ipsa sit à iure simpliciter administratrix, poterit, prout prudentia dictabit, elemofynas facere.

14 Tertio limitant, ut non procedat, si elemofynas faciat ad auertendum malum aliquod temporale, vel spirituale sibi, vel marito imminens, impetrandumque à Deo, sui suorumque conuersionem. Quia licet in iis maritus non consentiat, consentire debet, quia vultur eius gerit negotium, sic Lessius *lib. 2. c. 12. dub. 24. n. 85. vers. sexto.* Suarez *disp. 7. sect. 2. n. 5.* Nauarr. c. 17. n. 33. Valquez *opusc. de elemof. c. 4. n. 5.* Bonacina *disp. 2. de restit. q. 10. p. 2. n. 9. vers. tertio,* & facit exemplum Abigail 1. Reg. 25. quæ laudabiliter munera obtulit Dauid, ne in suum maritum amplius seiret. Hæc tamen limitatio sic absolute sumpta mihi nullo modo probatur, quia aperit viam vxoribus omnia bona liberè expendendi in pauperes putantes id sibi licere, ut à Deo impetrent gratiam, ne maritus vitiosus & inhonestus sit. Quocirca, ut bene dicit Coninch. *disp. 27. dub. 5. n. 56.* solum in casu aliquo raro id est permittendum. Neque exemplum Abigail regit, quia tunc donatio illa fuit necessarium medium ad temperandam iram Dauid. At elemofynæ regulariter non est medium vitium, & efficax ad impetrandam peccatoris conuersionem, cum orationibus, ieiuniis, & sacramentorum receptione id obtineri possit.

15 Quarto limitant, & bene, ut non procedat, cum maritus bona dissipat ludo frequenti, comparationibus, luxuriis, & similibus; tunc enim vxor partem sibi conuenientem surripere potest,

ut se indemnem seruet, & ex illa elemofynas, facere, quantum decens suæ familia sustentatio permittit: quia maritus non est concessa bonorum communium dissipatio, sed ministratio, de cuius essentia est, ut cedat in rei administrationem modum. Cum ergo tunc ipse maritus non administrat, sed dissipat, poterit vxor partem, quæ sibi contingit, accipere administrandam, neque teneatur in dissipationem consentire, sic Lessius *lib. 2. c. 12. dub. 14. n. 87.* Coninch *disp. 27. dub. 5. n. 58.* Bonacina *disp. 1. de restit. q. 10. p. 2. n. 9. vers. sexto.*

16 Quintò limitant, ut non procedat, si parentes eius, vel filij ex priori matrimonio haberi patiantur necessitatem, neque habeat bona propria, ex quibus illis prouideri possit, poterit tunc ex bonis communibus petita prius à marito licentia: quia æquum non est eius bona accipere, ipso renuente, si ipso consentiente accipi possunt. Cederem tamen non peccare mortaliter, etiam si hanc licentiam petere omitteret, quia vir non est, neque esse potest iniustus in tali elemofyna: siquidem negata licentia poterit vxor clam surripere, ut obligationem naturalem alendi sic sibi coniunctos exequatur, sic Lessius n. 78. Bonacina n. 9. Nauarr. *lib. 3. de restit. c. 1. n. 161.* Quam doctrinam extendunt supradicti Doctores ad fratres ob naturalem coniunctionem; spectat enim ad decentem vxoris statum, ipsi siquæ honorem, ne fratres suos permittat egerere, cum bona habeat, ex quibus possit succurrere; fanteque *l. maritus 73. §. 1. ff. de iura dotium,* sibi, maneat matrimonio non perditur vxori ob has causas dos reddi potest, vel, subseq. alar. ut fundum idoneum emat, ut in exilium, vel in insulam referat parati præter alimentum, ut egerent virum, fratrem, fororæque sustineat.

17 Debet tamen vxor, quæ se dederit, computare in sua parte, quando dissoluto matrimonio ad partitionem venerit cum viri hæredibus; quia non est æquum, ut ex alieno consanguineis succurrat, cum habeat propria, sic Lessius, & Bonacina *suprà.*

18 Tandem aduerto sermonem hucusque esse de elemofyna, quæ sit per pecuniam, aut simile. Nam si de elemofyna in adionibus humanis consistente loquamur, certum est, vxorem, filium, familias, religiosem, seruum posse liberè illam præstare, dummodo nihil deroget imperio illorum, quibus subditur, sic Suarez *disp. 7. sect. 2. n. 2.*

19 Sed inquirens, an elemofynæ coniugum computanda sit in parte, de qua possunt liberè disponere?

Spectato iure regio Castellæ nullus, qui legitimos descendentes habeat, poterit ultra quintam bonorum partem aliis extraneis liberaliter donare *l. 30. Tauri,* quæ est *l. 13. tit. 9. lib. 5. compilat. si tamen caret filiis,* & habet parentes, solum de tertia disponere poterit *l. 6. Tauri,* hodie *l. 1. tit. 8. lib. 5. compilat.* Dubium ergo est, an debeant elemofynæ in vita factæ computari in hac tertia, vel quinta parte; ita ut si excedant, non possit quis amplius disponere, sicut computantur in morte?

20 Breuiter respondeo (latius tractandum in materia de donationibus) si elemofynæ excessus grauior non appareat, sed potius prudens arbitrio videatur moderata, & conueniens conditioni, qualitatibus donantis, eiusque possibilitati nequaquam computanda sunt in quinta, vel tertia bonorum parte, de quibus liberè potest disponere, sed ex toto acervo possessionis detrahendæ sunt, tanquam ea, quæ rigorose sunt debita. Ratio est, quia harum elemofynarum largitio ad rectam domus gubernationem, decentemque sustentationem donantis pertinet: quæ ratio cessat, cum elemofynæ sunt excessiue. Præterea excessus elemofynis defraudari hæredes possunt omni sua hereditate, si elemofynis moderatis, sic docent Molin. *tom. 2. tract. 2. disp. 282. §. dubium est.* Thomas Sanchez alios referens *lib. 6. de matrimon. disp. 34. n. 6. c. 11.*

PUNCTUM XIV.

Quibus danda sit elemofyna.

- 1 Facienda est indigenti, modo non foueat eius iniquitatem.
- 2 Vagabundus non est faciendæ elemofyna, nisi grauior indigenti.
- 3 Simulatio pauperi vera est elemofyna, qui affirmat.
- 4 Ex hac doctrina inferunt non esse obligatum restituere, tametsi obligatus sit deceptionem tollere.
- 5 Probabilis est nullam esse elemofynam ficto pauperi concessam, ipsi siquæ obligatum esse restituere.
- 6 Satisque fundam. num. 3. adducto.
- 7 Facienda est restitutio domino, vel veris pauperibus.
- 8 Quibus pauperibus distribuenda est elemofyna, cum à testatore mandatum est in pauperes distribuere, & quia de filio spiritus testatoris.
- 9 Vni tantum non potest integra elemofyna distribuenda in pauperes concedi, neque alius pauperibus à designato.
- 10 Executor potest suis consanguineis pauperibus elemofynam in pauperes determinatos distribuendam concedere, siuam cessante.

1 Constant apud omnes dandam esse pauperi indigenti, siue iustus sit, siue iniustus, siue amicus, siue inimicus, modo

modo non creditur iniquitatem, & inimicitiam de elemosyna...

Ex his inferur patientibus necessitatem non ob amorem...

Difficultas est, an elemosyna data pauperi simulato, domini...

Hinc inferunt Coninch & Lessius sic elemosynam accipi...

Nihilominus dicendum est elemosynam datam sicut pauperi...

Ex his dissolvitur contrarium fundamentum. Ad confirmacionem...

reddat donationem irritam, secus e contra. Hinc est collationem...

Cui autem facienda sit haec restitutio, variant supradicti...

Secunda difficultas est, quibus pauperibus distribuenda...

Vni tantum integrum legatum non est contedendum, si in...

An vero executor sibi, suisque consanguineis distribuenda...

PUNCTUM VLT.

De elemosynarum quaestoribus.

- 1 Qui sint elemosynarum quaestores.
2 Qua prohibeantur elemosynarum quaestoribus.
3 Religiosi mendicantes non possunt ab ordinariis locorum impedi...

DE... ALAC...

